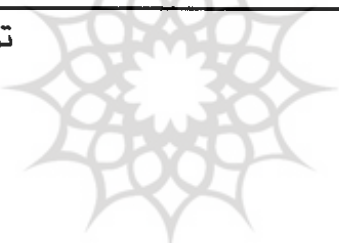

تطبيق قوانین

تعهدات در قانون مدنی کشور فرانسه
مقررات عمومی قراردادها یا الزامات ناشی از قرارداد

ترجمه: بهمن رازانی

شعبه‌شناسی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شپوهنځي ګاونډي علوم او مطالعات فرېنډي
پرتال جامع علوم انساني

فصل چهارم: انواع تعهدات

بخش اول: تعهدات مشروط

قسمت ۱: عمومات شروط و انواع آنها

ماده ۱۱۶۸. تعهد زمانی معلق خوانده می‌شود که آن را به واقعه‌ای آتی و غیر محقق، معلق سازند. خواه این که تا حدوث آن واقعه معلق باشد یا تحققش یا انفساخش منوط به اتفاق یا عدم اتفاق آن واقعه باشد.

ماده ۱۱۶۹. شرط محتمل شرطی است که وقوعش به حوادث و تصادفات وابسته بوده، به هیچ وجه انجامش به توانایی داین یا مدیون مربوط نباشد.

ماده ۱۱۷۰. شرط یک جانبه، شرطی است که اجرای پیمان را معلق به امری می‌سازد که انجام یا عدم انجامش به اراده مدیون یا داین وابسته باشد.

ماده ۱۱۷۱. شرط مشترک شرطی است که وقوعش هم زمان به اراده یکی از دو طرف قرارداد و شخص سومی وابسته باشد.

ماده ۱۱۷۲. تمامی شروط غیر ممکن یا مخالف اخلاق حسنه یا قانوناً ممنوع، باطل است و نیز مبطل قراردادی است که بدان مشروط است.

ماده ۱۱۷۳. شرط عدم انجام امری که انجامش غیر ممکن است، مبطل قرارداد حاوی شرط نیست.

ماده ۱۱۷۴. هرگونه تعهدی که مشروط به شرط یک جانبه‌ای گردد که انجام یا عدم انجامش به اراده شخص متعهد باشد، باطل است.

ماده ۱۱۷۵. هر یک از شروط باید بدان گونه اجرا شود که طرفین واقعاً خواسته‌اند و

پذیرفته‌اند.

ماده ۱۱۷۶. زمانی که تعهدی مشروط به وقوع امری که در زمان معینی در آینده اتفاق خواهد افتاد، منعقد گردد و آن زمان بدون وقوع آن امر بگذرد، شرط یاد شده انجام نشده تلقی خواهد شد. اما در صورتی که زمان وقوع آن تعیین نشده باشد، شرط همیشه می‌تواند وقوع یابد و فقط زمانی می‌توان آن را انجام نگرفته تلقی کرد که محقق گردد امر منظور. واقع نخواهد شد.

ماده ۱۱۷۷. هرگاه تعهدی مشروط بدین شرط منعقد شود که امری در مدت زمان معینی اتفاق نیفتد، هرگاه آن مدت بگذرد و آن امر اتفاق نیفتد، شرط انجام یافته تلقی می‌شود و هرگاه پیش از گذشت آن زمان هم محقق گردد که آن امر اتفاق نخواهد افتاد، شرط انجام یافته خواهد بود. اما اگر مدت زمان مشخص نشده باشد، زمانی شرط انجام یافته تلقی می‌گردد که محقق شود آن امر اتفاق نخواهد افتاد.

ماده ۱۱۷۸. هرگاه متعهد تحت اثر شرط موضوع قرارداد مکلف باشد که از اجرای شرط مانع گردد، آن شرط انجام شده تلقی می‌شود.

ماده ۱۱۷۹. آثار شرط انجام شده، تا روز انعقاد قرارداد حاوی آن، سیر فقهی دارد. و هرگاه متعهد قبل از انجام شرط بمیرد، حقوق وی به ورثه‌اش منتقل می‌گردد.

ماده ۱۱۸۰. متعهد قبل از انجام شرط، محق است به هر اقدامی برای حفظ حقوق خود دست زند.

قسمت دوم: درباره شرط تعلیقی

ماده ۱۱۸۱. تعهد قراردادی که مشروط به شرطی تعلیقی منعقد شده باشد، تعهدی است که معلق به امری آتی و غیر محقق باشد یا به امری که عملاً واقع شده ولی طرفین از وقوعش بی‌خبرند. در مورد اول، قرارداد زمانی می‌تواند اجرا گردد که امر موضوع شرط حادث گردد و در مورد دوم، قرارداد از لحظه انعقاد، تمامی آثار خود را دارا است.

ماده ۱۱۸۲. هرگاه قراردادی حاوی شرطی تعلیقی باشد، تلف شیء موضوع قرارداد، قبل از قبض به عهده متعهد است که مکلف نیست تا حصول شرط آن را تسلیم

کند و در صورتی که موضوع قرارداد کاملاً و بدون هیچ تقصیری از سوی متعهد تلف گردد، تعهد منفسخ خواهد بود.

هرگاه موضوع یاد شده، بدون هیچ تقصیری از سوی متعهد معیوب گردد، متعهدله می تواند قرارداد را فسخ سازد و یا متعهد به را به همان وضعی که دارد، بدون کسر از بهایش بپذیرد؛ و هرگاه موضوع تعهد، به سبب تقصیر متعهد معیوب گردیده باشد، متعهدله حق دارد قرارداد را فسخ کند و یا این که متعهد به را به همان وضعی که دارد، بپذیرد و نیز خسارات و زیانهایش را بستاند.

قسمت سه: شروط موجب فسخ

ماده ۱۱۸۳. شرط موجب فسخ، شرطی است که در صورت پدید آمدنش، تعهد منفسخ می گردد و موضوعات مورد تعهد به وضعیتی اعاده می شود که گویی قرار داد منعقد نگردیده است. شرط یاد شده به هیچ وجه اجرای تعهدات را معلق نمی دارد. و فقط زمانی که امر موضوع شرط حادث گردد، موجب می شود که متعهدله مجبور به اعاده چیزهایی که دریافت داشته بگردد.

ماده ۱۱۸۴. قراردادهای دو جانبه، همیشه به طور ضمنی حاوی شرط موجب فسخ برای مواردی است که یکی از دو طرف به هیچ وجه از تعهداتش راضی نباشد. در این موارد، قرارداد به خودی خود منفسخ نمی گردد؛ ولی شخصی که تعهداتی که به سود او است اجرا نگردیده است، می تواند در صورتی که اجبار طرف دیگر به اجرای تعهداتش ممکن باشد، الزام او را بدان کار بخواهد و یا ضمن درخواست فسخ قرارداد، زیان و خسارات خود را نیز مطالبه کند. فسخ قرارداد باید از دادگاه درخواست شود و می توان برای خوانده، به موجب شرایط موجود، مهلتی نیز قائل گردید.

بخش دو: تعهدات مؤجل

ماده ۱۱۸۵. اجل و مهلت از این حیث که تعهدات را معلق نمی سازد ولی اجرای آنها را به تعویق می اندازد، با شرط متفاوت است.

ماده ۱۱۸۶. آنچه که باید مؤجلاً انجام شود، پیش از فرارسیدن اجل، نمی تواند الزام آور

باشد؛ ولی چیزی که پیش از اجل تأدیه شده است، تکرار نمی‌شود.

ماده ۱۱۸۷. مفروض است که مهلت به سود متعهد در قرارداد گنجانده شده است؛ مگر آن که از نحوه توافق یا شرایط دیگر نتیجه شود که مهلت یاد شده به سود متعهدله نیز هست.

ماده ۱۱۸۸. متعهد، زمانی که ورشکسته شده، یا تضمیناتی را که ضمن قرارداد به سود متعهدله داده است، تقلیل داده، نمی‌تواند از وجود مهلت به سود خود بهره‌ور شود.

بخش سه: تعهدات اختیاری

ماده ۱۱۸۹. متعهد به تعهد اختیاری، زمانی که یکی از دو تعهدی را که در اجرائشان ضمن قرارداد مخیر شده اجرا ساخت، بری الذمه می‌گردد.

ماده ۱۱۹۰. حق‌گزینش یکی از چند تعهد اختیاری، از آن متعهد است، مگر آن که به صراحت ضمن قرارداد به متعهدله تعلق گرفته باشد.

ماده ۱۱۹۱. متعهد می‌تواند با اجرای یکی از دو تعهد اختیاری خویش، بری الذمه گردد. ولی نمی‌تواند متعهدله را به دریافت بخشی از هر یک از دو موضوع تعهد وادارد.

ماده ۱۱۹۲. در صورتی هم که دو موضوع تعهد، به صورت تعهدات اختیاری ضمن قرارداد آمده باشد، ولی یکی از آن دو نتوانند موضوع تعهد قرار گیرد، تعهد اختیاری نیست، بلکه تعهد ساده به شمار می‌آید.

ماده ۱۱۹۳. هرگاه یکی از دو موضوع تعهد اختیاری چنان تلف شود که نتوان آن را تسلیم کرد، تعهد اختیاری یاد شده بدل به تعهد ساده می‌گردد، هر چند که تلف ناشی از فعل متعهد باشد. بهای موضوع تلف شده را نمی‌توان به جای خود آن پیشنهاد کرد. و هرگاه موضوع هر دو تعهد تلف شود، و تلف یکی از آن دو به سبب عمل متعهد باشد، وی ملزم به پرداخت تلف شده دو می‌است.

ماده ۱۱۹۴. هرگاه در موارد پیش بینی شده در ماده قبلی، حسب قرارداد، گزینش متعهد به در اختیار متعهد گذارده شده باشد، یا این که فقط یکی از موضوعات تعهدات اختیاری بدون تقصیر از متعهد، تلف شده باشد، متعهدله فقط مستحق آن است که باقی مانده؛ ولی اگر تلف شیء مذکور به سبب تقصیر متعهد باشد، متعهدله می‌تواند شیء موجود را بستاند یا بهای

شیء تلف شده را طلب کند.

اما زمانی که هر دو موضوع تعهد اختیاری تلف شده باشد، در صورتی که تلف هر دو یا یکی از آنها ناشی از عمل متعهد باشد، متعهد له حق دارد بهای یکی از آن دو را به دلخواه خود طلب کند.

ماده ۱۱۹۵. هرگاه دو موضوع تعهد اختیاری، بدون تقصیری از طرف متعهد و پیش از آن که رسماً مطالبه گردد، تلف شود، قرارداد مطابق ماده ۱۳۰۲ باطل می‌گردد.

ماده ۱۱۹۶. قواعد یاد شده بالا، در مواردی نیز که بیش از دو موضوع، طی قرارداد مورد تعهد اختیاری قرار گرفته باشد، اجرا می‌گردد.

